

EURÓPAI PARLAMENT

2009 - 2014

Plenárisülés-dokumentum

15.4.2014

B7-0435/2014/REV

ÁLLÁSFOGLALÁSRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

benyújtva a Bizottság alelnöke/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviseelője nyilatkozatát követően

az eljárási szabályzat 110. cikkének (2) bekezdése alapján

a keleti partnerség országaira gyakorolt orosz nyomásról, és különösen Kelet-Ukrajna destabilizálásáról
(2014/2699(RSP))

Hannes Swoboda, Ana Gomes, Marek Siwiec, Maria Eleni Koppa, Tonino Picula, Liisa Jaakonsaari, Ioan Mircea Pașcu, Jo Leinen, Richard Howitt, Victor Boștinăru, Marusya Lyubcheva, Pier Antonio Panzeri, Katrin Saks, Emine Bozkurt, Libor Rouček, Boris Zala
az S&D képviselőcsoport nevében

RE\1028742HU.doc

PE534.912v01-00

HU

Egyesülve a sokféleségben

HU

Az Európai Parlament állásfoglalása a keleti partnerség országaira gyakorolt orosz nyomásról, és különösen Kelet-Ukrajna destabilizálásáról (2014/2699(RSP))

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Ukrajnáról szóló, 2014. április 14-i tanácsi következtetésekre,
  - tekintettel az ENSZ-közgyűlés 2014. március 27-i, A/RES/68/262 sz., Ukrajna területi integritásáról szóló határozatára,
  - tekintettel az Európai Tanács 2014. március 20-21-i ülésének következtetéseire,
  - tekintettel a 2014. március 16-i EU–USA csúcstalálkozón kiadott együttes nyilatkozatra,
  - tekintettel az állam- és kormányfők Ukrajnával kapcsolatos 2014. március 6-i nyilatkozatára,
  - tekintettel a biztonsági garanciákról szóló budapesti megállapodásra, amelyet 1994 decemberében írt alá Ukrajna, Oroszország, az Egyesült Államok és az Egyesült Királyság,
  - tekintettel az 1975. évi Helsinkii Záróokmányra,
  - tekintettel az Egyesült Nemzetek Alapokmányára,
  - tekintettel eljárási szabályzata 110. cikkének (2) bekezdésére,
- A. mivel 2014. március 16-án illegitim és jogellenes népszavazást tartottak a Krími Autonóm Köztársaságban és Szevasztopolban, amelyre orosz csapatok felügyelete alatt került sor; mivel a népszavazás nemzetközi elítélése ellenére az orosz hatóságok és jogalkotók gyorsan végrehajtották a Krím félsziget annektálását;
- B. mivel az EU erre reagálva úgy döntött, hogy további 12, Ukrajna területi integritásának megsértéséért felelős személyt vesz fel a szankciókkal sújtandók listájára, lemondja a 2014. júniusi EU–Oroszország csúcstalálkozót és támogatja az Oroszország OECD-hez és a Nemzetközi Energia Ügynökséghez való csatlakozásáról szóló tárgyalások felfüggesztését; mivel az EU úgy határozott, hogy az Ukrajna iránti szolidaritását kifejező konkrét gesztusként aláírja a társulási megállapodás politikai rendelkezéseit, az Ukrajnának nyújtott makrogazdasági segítség összegét 610 millió euróról 1610 milliárd euróra növeli, valamint egyoldalúan megnyitja az Unió piacát az ukrán nyersanyagok és árucikkek előtt;
- C. mivel Moszkva az ukrán légi- és haditengerészeti bázisok megrohamozásával és elfoglalásával, illetve az ott szolgálatot teljesítő katonai személyzet eltávolításával megerősítette a Krím félsziget feletti ellenőrzését; mivel Oroszország jelentős katonai

kontingenseket küldött a Kelet-Ukrajnával közös határához közeli területekre; mivel feltételezések szerint e katonai jelenlét fő célja az Ukrajna jövőjéről szóló tárgyalások, illetve a 2014. május 25-i elnökválasztás tekintetében való nyomásgyakorlás; mivel Oroszország, az Egyesült Államok és a NATO katonai jelenléte a helyzet további súlyosbodásához vezethet, többek közt a fekete-tengeri térségben is;

- D. mivel attól lehet tartani, hogy a krími forgatókönyv Ukrajna más régióiban is megismétlődhet; mivel Harkivban, Luhanszkban és Donyeckben oroszbarát szeparatisták helyi közigazgatási épületeket rohamoztak meg; mivel ezek az elemek egy „az Orosz Szeptornak” nevezett csoport vezetésével elfoglalták a helyi önkormányzat épületét Donyeckben, kikiáltották a Kijevtől független, szuverén „Donyecki Népköztársaságot”, valamint bejelentették, hogy legkésőbb 2014. május 11-ig népszavazást tartanak a régió elszakadásáról; mivel az ország keleti részében egyéb városokban is felkelésekre került sor és kormányzati épületeket foglaltak el, így Szlovjankszkban, Kramatorszkban, és Druzskivkában;
  - E. mivel közvetlenül a Krím félsziget annektálását követően a moldovai Dnyeszter-melléki szakadár terület Legfelsőbb Tanácsa hivatalosan felkérte az Oroszországi Föderációt, hogy fontolja meg a Dnyeszter-melléki szakadár terület annektálását;
  - F. mivel a Krím félsziget Oroszország általi elfoglalása kétségkívül a nemzetközi jog megsértésének minősül, ami aláássa a nemzetközi okmányokban való bizalmat, ideértve a leszerelési és a nukleáris fegyverek elterjedésének megakadályozásáról szóló egyezményeket is; mivel egy új fegyverkezési verseny további eszkalációhoz vezethetne; mivel feltétlenül meg kell akadályozni egy olyan veszélyes helyzetet, amely felett könnyen elveszíthetjük az ellenőrzést;
1. a leghatározottabban elítéli a Krím félsziget és Szevasztopol Oroszország általi annektálását, és arra az álláspontra helyezkedik, hogy az EU-nak és tagállamainak soha nem szabad elismerniük agresszió eredményét;
  2. határozottan megismétli, hogy támogatja Ukrajna és a keleti partnerséghez tartozó országok szuverenitását, területi integritását és politikai függetlenségét;
  3. a legsúlyosabb aggodalmának ad hangot a gyorsan romló helyzettel és a kelet-ukrajnai vérontással kapcsolatban; sürgeti Oroszországot, hogy haladéktalanul vonja meg a támogatását azon erőszakos szeparatistáktól és fegyveres milíciáktól, amelyek kormányzati épületeket foglaltak el Szlovjankszkban, Donyeckben és más városokban, hagyjon fel a feszültség szítását és a helyzet további destabilizálását célzó provokatív fellépésekkel, vonja vissza csapatait Ukrajna keleti határaitól, valamint törekedjen a válság politikai és diplomáciai eszközökkel való békés megoldására; teljes mértékű támogatásáról és szolidaritásáról biztosítja az ukrán kormány azon törekvéseit, hogy visszaállítsa az ukrán fennhatóságot az elfoglalt városokban, és figyelmezteti Oroszországot, hogy ne használja ürügyül teljes katonai invázióra Ukrajnának a területi integritása megvédéséhez való törvényes jogát;
  4. meggyőződése, hogy a nemzetközi jog nem támogatja Oroszországnak a Putyin elnök 2014. március 18-i beszédében említett azon jogát, hogy a harmadik országban élő orosz kisebbségek védelmére minden eszközt igénybe vegyen, valamint ez ellenkezik a

21. századi nemzetközi viselkedés alapelveivel, ugyanakkor azzal is fenyeget, hogy aláássa a háborút követően kialakult európai rendet; felhívja az orosz dumát, hogy haladéktalanul vonja vissza az ukrán területen erőszak alkalmazására vonatkozó felhatalmazását;

5. hangsúlyozza, hogy Oroszországnak sürgősen építő jellegű párbeszédet kellene kezdeményeznie Ukrajna törvényes kormányával, és támogatja az EU aktív szerepvállalását a válság enyhítését célzó diplomáciai erőfeszítésekben; ezzel összefüggésben üdvözli az Egyesült Államok, Oroszország, Ukrajna és az EU közötti, a romló ukrainai helyzettel kapcsolatos, négyoldalú megbeszélések bejelentését, és ezek sikeres kimenetelét várja, amely stabilizálja majd a helyzetet Ukrajnában, illetve az ország környékén, és helyreállítja a felek közti együttműködést; úgy véli, hogy ennek keretében egyértelművé kell tenni, hogy Ukrajna, valamint Moldova és Grúzia európai integrációja összeegyeztethető az Oroszországgal fenntartott jó kapcsolatokkal;
6. arra figyelmeztet, hogy Oroszországnak Ukrajna destabilizálását vagy a keleti partnerséghez tartozó egyéb országok fenyegetését célzó bármely újabb lépése további szankciókat von maga után, valamint hogy messzemenő következményei lesznek az EU és Oroszország közötti kapcsolatokra nézve; támogatja további szankciók elfogadását, amennyiben a soron következő tárgyalások ésszerű időn belül nem hoznak pozitív eredményeket; felhívja a tagállamokat, hogy készüljenek fel a helyzet ilyen alakulására, és szorosan működjenek együtt egymással annak érdekében, hogy a szolidaritás szellemében közösen nézzenek szembe az esetleges orosz ellenlépésekkel;
7. elítéli, hogy Oroszország kényszerítő eszközként használja az energiát az ukrainai válságban, és Putyin elnök 2014. április 10-i, 18 európai vezetőnek elküldött levelét Európa saját energiabiztonsága elleni elfogadhatatlan fenyegetésként értékeli; az állami ellenőrzés alatt lévő Gazprom azon döntésével összefüggésben, hogy a földgáz árát csaknem duplájára emeli, valamint hogy a továbbiakban csak előzetes kifizetés ellenében szállít gázt Ukrajnába, kétségbe vonja a fent említett levélben az ukrán gazdaság stabilizálását célzó összehangolt fellépések kidolgozására tett ajánlat ösztönöségét; meggyőződése, hogy Oroszországnak is érdeke, hogy segítsen Ukrajnának fenntartható gazdaságot kiépíteni; felhívja Moszkvát, hogy szavait váltsa konkrét tettekre;
8. hangsúlyozza, hogy az EU-nak és az összes tagállamnak ellensúlyoznia kell az Oroszországtól való jelenlegi energiafüggőségét azáltal, hogy komolyan munkálkodnak a földgáz- és nukleáris források diverzifikálásán, és egységes, az egész EU-ra kiterjedő energiapolitikát alakítanak ki; továbbá úgy véli, hogy a tagállamoknak támogatniuk kellene Ukrajnát ellenirányú gázáramlások révén, amennyiben Oroszország teljesen vagy részben megszünteti a gázszállítást az országba, és felhívja a Bizottságot, hogy tegyen meg mindent a tagállamok e projektek megvalósítása során való támogatása céljából;
9. üdvözli és támogatja, hogy a NATO készen áll az Oroszországgal határos valamennyi szövetséges ország biztonságának garantálására, és hogy a jelenlegi ukrainai helyzetet a saját szuverenitását érintő közvetlen fenyegetésnek tekinti; sürgeti azonban az orosz kormányt, hogy járuljon hozzá a helyzet enyhüléséhez, és kitart amellett, hogy a

hidegháborúhoz hasonló haderőnövelést el kellene kerülni; erőteljesen ösztönöz minden felet, hogy tartsák tiszteletben a fegyverellenőrzéssel kapcsolatos meglévő kötelezettségeket, dolgozzanak ki bizalomépítő intézkedéseket, és tegyenek meg mindent a költséges és veszélyes fegyverkezési verseny elkerülésére;

10. üdvözli az EBESZ különleges megfigyelő missziójának indítását, amelynek feladata a szokásostól eltérő katonai tevékenységekről és a helyzet destabilizálására irányuló provokatív fellépésekről folytatott információgyűjtés, továbbá az emberi jogok és a kisebbségi jogok figyelemmel kísérése Ukrajnában; sajnálja azonban, hogy a küldetés során nem sikerült eljutni a Krím félszigetre, ahol különböző emberi jogi jogsértésekre került sor, beleértve az újságírók és családjaik elleni erőszak eseteit; sajnálja, hogy most már Kelet-Ukrajnából is újságírók elleni támadásokról érkeznek jelentések;
11. megismétli a krími tatár közösség sorsával és az ukrán ajkú közösséghez tartozó személyek biztonságával és jogaik gyakorlásával kapcsolatos aggályait; hangsúlyozza az Oroszországi Föderációnak a negyedik genfi egyezmény szerinti azon felelősségét, hogy védelmet nyújtson a polgári személyeknek az elfoglalt területeken; a rossz bánásmódról, önkényes fogva tartásról, emberrablásról, az aktivisták kínzásáról és a Berkut egységeinek ezen emberi jogi jogsértésekben való állítólagos részvételéről szóló jelentések független nemzetközi kivizsgálását kéri;
12. elítéli az orosz tisztviselők és média által alkalmazott kiterjedt mértékű propagandát az orosz ajkú kisebbség elleni állítólagos és tények által meg nem erősített erőszakról, valamint az alaptalan vádaskodásokat a kijevi hatóságok „fasiszta” jellegével kapcsolatban; megismétli az oroszországi sajtószabadsággal kapcsolatos súlyos aggályait, és rámutat Andrej Zubov, orosz történész közelmúltban bekövetkezett esetére, aki elveszítette állását a Nemzetközi Ügyek Moszkvai Állami Intézeténél, miután bírálattal illette az orosz elnököt a Krím félsziget bekebelezése miatt;
13. megismétli, hogy az ukrán kormánynak sürgősen intézkedéseket kell hoznia, szorosan együttműködve az EBESZ-szel és az Európa Tanáccsal annak érdekében, hogy biztosítsa az orosz ajkú lakosság és egyéb kulturális, nemzeti és nyelvi kisebbségek legitim jogainak kellő tiszteletben tartását, összhangban a Regionális vagy Kisebbségi Nyelvek Európai Chartája és a nemzeti kisebbségek védelméről szóló keretegyezmény rendelkezéseivel;
14. felhívja az ukrán hatóságokat, hogy alakítsanak ki szilárd álláspontot a szélsőséges és radikális szervezetekkel vagy csoportokkal szemben, amelyek emberi jogi jogsértésekre szólítanak fel vagy ilyeneket követnek el; megismétli a 2013. november óta bekövetkezett emberi jogi jogsértések független kivizsgálására irányuló felhívását, és üdvözli harmadik fél kinevezését az Európa Tanács nemzetközi szakértői bizottságához, illetve a bizottság 2014. április 9-i első ülését; úgy véli, hogy a béke és a kölcsönös megértés és tisztelet biztosítása az ukrán társadalmon belül kulcsfontosságú az ország stabilitása és az előrevezető út megtalálása szempontjából;
15. üdvözli a Verhovna Rada által 2014. április 1-jén az ukrainai illegális félkatonai csoportok azonnali lefegyverzéséről elfogadott határozatot; óv azonban a túlzott erőszak alkalmazásától a kelet-ukrajnai városokban elfoglalt épületek kiürítése során; súlyos aggodalmát fejezi ki a kelet-ukrajnai Donyeck és Szlovjanszk városaiban a

közelmúltban rendőrkapitányságok ellen elkövetett támadásokat, és azt, hogy a támadók fegyvereket foglaltak le; felhív minden felet arra, hogy tanúsítsanak önuralmat és keressenek békés megoldásokat;

16. hangsúlyozza, hogy meg kell erősíteni az ukrainai jogállamiságba és bűnüldöző szervekbe vetett bizalmat, és támogatja a KBVP keretében polgári jogállamisági misszió indításának ötletét Ukrajnába annak érdekében, hogy segítse a hatóságokat a rendőrségi és igazságügyi rendszer megreformálására irányuló erőfeszítéseik során;
17. ismételten befogadó demokratikus megközelítésre szólítja fel az ideiglenes ukrán kormányt az erőszak kiterjedése, valamint a területi széttagoztság veszélyének lehető legkisebbre csökkentése érdekében; úgy véli, hogy az alkotmányos reform kulcsfontosságú ebben a tekintetben, és ösztönzi ésszerű intézkedések megfontolását a decentralizáció és a helyi önkormányzat irányába; üdvözli Ukrajna ideiglenes miniszterelnökének arra adott biztosítékát, hogy a régiók nagyobb hatalmat fognak kapni; hangsúlyozza azonban, hogy a területi közigazgatási reformokról hozott bármilyen döntést magának az ukrán népnek és választott képviselőinek kell meghozniuk;
18. elvben üdvözli az Ukrajna jövőbeli státuszáról és területi felépítéséről szóló, az egész országra kiterjedő népszavazás megtartásának ötletét, ahogy azt Olekszandr Turcsinov, megbízott elnök javasolta 2014. április 14-i televíziós beszédében;
19. véleménye szerint a 2014. május 25-i elnökválasztás jó alkalmat jelent a politikai stabilitáshoz való visszatérésre Ukrajnában; ezért erőteljesen ösztönöz minden ukrán állampolgárt, hogy vegyenek részt a választáson, és segítsék az országot ebben a nehéz pillanatban; bejelenti azon döntését, hogy választási megfigyelő küldöttséget indít a választás figyelemmel kísérésére, és sürget minden érintett felet, hogy tegyenek meg mindent annak biztosítására, hogy a választás szabad és tisztességes legyen; úgy véli, hogy a törvényhozási választásokra nem sokkal az elnökválasztás után, és lehetőleg még az év vége előtt sort kell keríteni; ismételten kéri az ukrán hatóságokat, hogy a választásokat a Velencei Bizottság ajánlásainak megfelelően szervezzék meg, továbbá támogatja egy olyan arányos rendszer bevezetését, amely elősegíti a helyi viszonyok megfelelő országos szintű képviseletét;
20. úgy véli, hogy a politikai rendezés keretében az ukrán kormánynak kötelezettséget kell vállalnia az Oroszország, illetve az orosz bankok és vállalatok felé fennálló adósság visszafizetésére, valamint arra, hogy az EU-tól és a nemzetközi pénzügyi intézményektől kapott pénzügyi támogatás egy részét Délkelet-Ukrajna szegény régióinak társadalmi-gazdasági fejlesztésére fordítja;
21. üdvözli a társulási megállapodás politikai fejezeteinek aláírását Ukrajnával mint fontos előrelépést és a közös értékek melletti elkötelezettség újbóli megerősítését; továbbá üdvözli az Ukrajnának felajánlott kézzelfogható és azonnali támogatást az uniós piac ukrán termékek előtt való egyoldalú megnyitása révén; várja a társulási megállapodás/mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi megállapodás fennmaradó részeinek megkötését és végrehajtását, amely egyértelműen nem az EU és Ukrajna közötti együttműködés végső célját jelenti;

22. támogatja az EU által az olyannyira szükséges strukturális reformokkal kapcsolatban megszabott feltételeket, amelyek elő fogják segíteni kedvezőbb feltételek kialakítását a fenntartható gazdasági növekedéshez, az államháztartás javítását, a szociális biztonsági háló kialakítását és a korrupció kezelését; az uniós források átlátható elköltését és ennek a Bizottság részéről való hatékony figyelemmel kísérését kéri;
23. tudomásul veszi a Bizottság azon döntését, hogy támogató csoportot hoz létre Ukrajna számára, amely az ukrán hatóságokkal együttműködésben és a tagállamok támogatását élvezve azonosítja majd a törekény ukrajnai pénzügyi, gazdasági és társadalmi helyzet stabilizálásához szükséges technikai segítséget; úgy véli, hogy ugyanezt a képletet kellene alkalmazni Moldova és Grúzia esetében is;
24. meggyőződése, hogy az ukrajnai események azt mutatják, hogy az EU-nak fokoznia kell Moldova és Grúzia európai törekvései és területi oszthatatlansága melletti elkötelezettségét és támogatását, mivel e két ország az EU-val való társulási megállapodás és a mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi megállapodás aláírására készül; kéri e társulási megállapodások, beleértve a mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi megállapodás aláírását legkésőbb júliusra, és várja gyors hatálybalépésüket és végrehajtásukat;
25. különös aggodalmát fejezi ki a moldovai Dnyeszter-melléki szakadár területen újból tapasztalható bizonytalanság miatt; úgy véli, hogy veszélyes és felelőtlen lépést jelent a terület függetlenségét önhatalmúlag kikiáltó tiraszpoli hatóságok 2014. március 18-i azon kérése, hogy a terület Oroszország része lehessen; ismételten kinyilvánítja a Moldova területi sérthetlenségével kapcsolatos teljes körű támogatását, és felhív minden felet, hogy sürgősen kezdjenek párbeszédet az 5+2-es keretben a kérdés békés és fenntartható rendezése céljából;
26. felhívja az EU-t, hogy tegye még egyértelműbbé, hogy a keleti partnerség nem Oroszország ellen irányuló politika, azon különböző értelmezések és félreértések eloszlásával, hogy e politika mit kíván elérni; úgy véli, hogy a keleti partnerség teljes mértékben összeegyeztethető a meglévő kereskedelmi megállapodásokkal, és hogy teljes körűen tiszteletben tartja Oroszország partnereihez és szomszédaihoz fűződő hagyományos kapcsolatait; úgy ítéli meg, hogy a keleti partnerség nem vonja maga után a NATO-hoz való csatlakozást, és nem célja az Eurázsiai Vámunióval való szembehelyezkedés; ezzel szemben úgy véli, hogy a keleti partnerség garantálja az uniós támogatást a partnerországoknak, amelyek szuverenitásuk aláásásának megkísérlésére irányuló diplomáciai és gazdasági nyomás alatt állnak;
27. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, a tagállamoknak, Ukrajna megbízott elnökének, kormányának és parlamentjének, a keleti partnerséghez tartozó országok kormányainak és parlamentjeinek, valamint az Oroszországi Föderáció kormányának és parlamentjének.